

Kainuun matkailutilastollinen vuosikirja 2013

Statistical Yearbook of Tourism in Kainuu 2013

2014

Kajaanin ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences

Yhteystiedot:

Kajaanin ammattikorkeakoulu
PL 52
87101 KAJAANI
Puh. (08) 618 911
www.kamk.fi

ISBN 978-952-9853-58-8

Kajaani 2014

SISÄLTÖ – CONTENTS

JOHDANTO – INTRODUCTION	1
MAJOITUSTILASTO – ACCOMMODATION STATISTICS	3
Majoitustarjonta ja sen kehitys – <i>Accommodation supply and its development</i>	4
Majoituskysyntä ja sen kehitys – <i>Accommodation demand and its development</i>	5
Majoituskysynnän kehitys Kainuun kunnissa – <i>Development of accommodation demand in the municipalities of Kainuu</i>	11
YRITYSREKISTERIN VUOSITILASTO – FINNISH ENTERPRISES	15
Liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys eräillä matkailuun liittyvillä toimialoilla – <i>Development of turnover and employment in some tourism-related industries</i>	16
Majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys eräissä Kainuun kunnissa – <i>Development of turnover and employment in accommodation business and food and beverage service activities in some municipalities of Kainuu</i>	18
MATKAILUN ALUETALOUDELLISET VAIKUTUKSET – REGIONAL ECONOMIC IMPACTS OF TOURISM	20
LIIKENNETILASTOT – TRAFFIC STATISTICS	22
Lentoliikenne – <i>Air traffic</i>	23
Junaliikenne – <i>Rail traffic</i>	24
Rajaliikenne – <i>Border traffic</i>	24
MUUT TILASTOT – OTHER STATISTICS	25
Vapaa-ajan asuntojen määrä – <i>Number of free-time residences</i>	25
Luontokohteiden kävijämäärät – <i>Number of visits to nature destinations</i>	26
YHTEENVETO JA VUODEN 2014 ALUN KEHITYS – SUMMARY AND DEVELOPMENT AT THE BEGINNING OF 2014	27

JOHDANTO - INTRODUCTION

Matkailu on monisäikeinen ilmiö koostuen matkustamisesta, majoittumisesta, aktiviteeteista, ostoksista ja erityyppisistä muista toiminnoista. Hajanaisuudestaan johtuen sitä on haasteellista mitata. Yleisimmin käytettyjä matkailun mittareita ovat yöpymisvuorokaudet, rajanylitykset, liikennesuoritteet, matkailukohteiden kävijämäärät ja edellisten pohjalta johdetut enemmän tai vähemmän tarkat arviot alueellisista matkailijamääristä. Oma lukunsa ja ”taiteen lajinsa” on matkailijoiden rahankäytön sekä matkailun tulo- ja työllisyysvaikutusten mittaaminen.

Mittaamisen haasteista huolimatta matkailun kysyntää ja tarjontaa koskevalle numerotiedolle on jatkuvaa tarvetta. Määrällistä tietoa matkailun kehityksestä ja taloudellisista vaikutuksista tarvitaan erityisesti matkailusektorin suunnittelussa ja julkisten kehittämisresurssien suuntaamisessa. Huonossa tapauksessa faktatiedon puute johtaa matkailun merkityksen ali- tai yliarviointeihin suhteissa muihin toimialoihin.

Tähän vuosikirjaan on koottu Kainuun ja sen kuntien matkailua kuvaavia tilastoja. Vuosikirjan luvut on jäsenetty tilastolähteittäin alkaen Tilastokeskuksen majoitustilastosta. Tilastojen lyhyen esittelytekstin jälkeen kirjan luvut pitävät sisällään matkailukehitystä kuvaavia kaavioita ja taulukoita. Vuosikirjan loppuun on tehty tilannekatsaus Kainuun matkailusta vuonna 2013. Yhteenvedossa kuvataan lyhyesti myös vuoden 2014 alkupuoliskon matkailukehitystä.

Kainuun matkailutilastollisen vuosikirjan on laatinut matkailututkija Jari Järviluoma Kajaanin ammattikorkeakoulusta. Kirjan esikuvana on Lapin liiton jo useamman vuoden ajan julkaisema Lapin matkailutilastollinen vuosikirja.¹

Tourism is a complex phenomenon consisting of travel, accommodation, activities, shopping and other operations of different types. Due to its fragmented nature, measuring tourism is challenging. The most commonly used tourism indicators are the nights spent in accommodation establishments, the number of border crossings, traffic volume, the number of visitors to tourist destinations, and more or less accurate estimates of regional tourist flows based on the above information. The measurement of tourist spending and the economic and employment related impacts of tourism, is an entity in itself requiring a variety of approaches.

Despite the challenges associated with measuring, there is a continual need for numerical tourism demand and supply data. Quantitative information on tourism development and the economic impact of tourism is particularly needed in tourism planning and the allocation of public resources. In a worst case scenario a lack of factual information can lead to the under- or overestimation of the importance of tourism in relation to other sectors.

This yearbook is a compilation of the statistics representing tourism in Kainuu at provincial and municipal level. The yearbook is organized in chapters according to the statistical sources starting with accommodation statistics produced by Statistics Finland. After a short description of the statistical source, the chapters of the book include charts and tables portraying tourism development. The yearbook ends with a summary of

¹ Lapin liitto. Lapin matkailutilastollinen vuosikirja 2011 [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: http://www.lappi.fi/lapinliitto/julkaisut_ja_tilastot/matkailu.

tourism development in the Kainuu region in the year 2013. The concluding chapter also briefly describes tourism development in the first half of 2014.

Statistical Yearbook of Tourism in Kainuu has been compiled by Tourism Researcher Jari Järviuoma of Kajaani University of Applied Sciences. The model for the book is “Tourism facts in Lapland – Statistical review”, which has been published annually for several years by the Regional Council of Lapland.²

² Lapin liitto. Lapin matkailutilastollinen vuosikirja 2011 [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: http://www.lappi.fi/lapinliitto/julkaisut_ja_tilastot/matkailu.

MAJOITUSTILASTO – ACCOMMODATION STATISTICS

Tilastokeskuksen tuottama majoitustilasto on keskeisin eri aluetasojen matkailukehitystä kuvaava tilastolähde. Majoitustilasto sisältää kuukausittaista ja vuosittaista tietoa matkailijoiden yöpymisvuorokausien määristä, jotka on eritelty asuinmaan ja matkan tarkoituksen mukaan. Tilastosta selviää niin ikään esimerkiksi eri alueiden majoituskapasiteetit käyttöasteineen kuten myös tiedot yöpymisten keskihinnoista. Tilastoinnin piiriin kuuluvat majoitusliikkeet, joissa on vähintään 20 vuodepaikkaa tai sähköpistokkeella varustettua matkailuvaunupaikkaa sekä retkeilymajat.³

Tietojen käytettävyyden kannalta majoitustilaston suurimpia rajoitteita ovat majoitusliikkeiden kokokriteeri ja kuntatasolla vastaan tulevat tietosuojakysymykset. Kahdenkymmenen vuodepaikan kokokriteerin johdosta tilastoinnin ulkopuolelle jää merkittävä määrä pienempiä majoituspaikkoja. Tarkkaa tietoa kokokriteerin takia tilastoinnin ulkopuolelle jäävien yöpymisten osuudesta ei ole olemassa.

Tietosuojasyiden johdosta Tilastokeskus voi antaa majoitustilaston tiedot kuntakohtaisesti vain silloin, jos kunnassa on vähintään kolme majoitustietonsa toimittanutta majoitusliikettä. Kainuussa kuntakohtaista tietoa koko vuotta 2013 koskien on saatavissa Sotkamosta, Kajaanista, Puolangalta, Suomussalmelta, Kuhmosta ja Vaalasta. Hyrynsalmella, Paltamossa ja Ristijärvellä majoitusliikkeiden määrä oli niin pieni, että erillistä tietoa kyseisten kuntien majoituskysynnästä ei ole mahdollista julkaista.

Accommodation statistics produced by Statistics Finland are the main statistical information source describing tourism development at different regional levels. Accommodation statistics contain monthly and annual data on the overnight stays of tourists, which are specified by country of residence and purpose of visit. The statistics also show occupancy rates and accommodation capacity in different regions, as well as average prices for overnight stays. The data for the statistics are collected from accommodation establishments that have at least 20 bed places or caravan pitches provided with electric sockets, as well as hostels.³

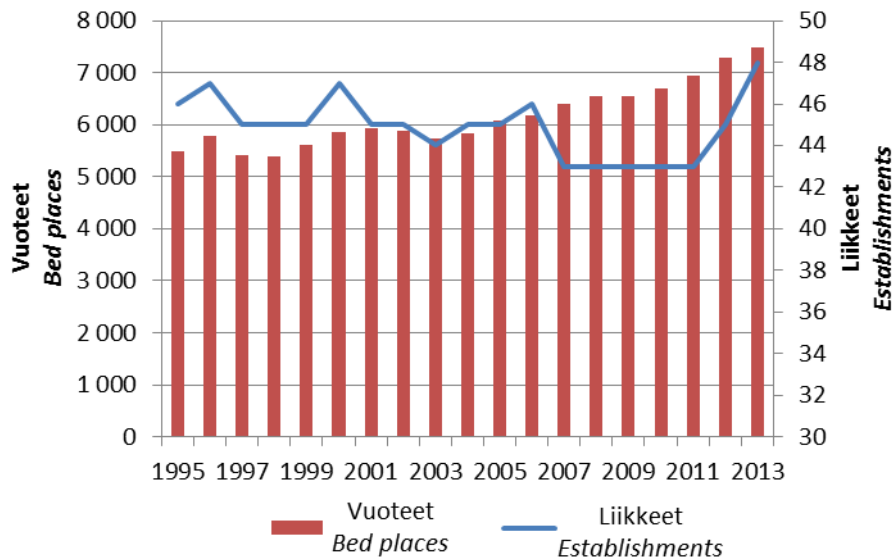
Regarding the usability of the information provided, the main constraints are the size of accommodation establishment criterion and municipal confidentiality issues. The minimum criterion of twenty bed places or caravan pitches excludes a significant number of smaller accommodation units from the statistics. The precise share of excluded overnights stays due to the size criterion is unknown.

Due to confidentiality, Statistics Finland can only publish data concerning separate municipalities if there are at least three accommodation establishments in the municipality, which submit accommodation information to Statistics Finland. In Kainuu, municipal level data was available from Sotkamo, Kajaani, Puolanka, Suomussalmi, Kuhmo and Vaala for the whole of 2013. In Hyrynsalmi, Paltamo and Ristijärvi the number of accommodation establishments was so low that separate information from these municipalities could not be published.

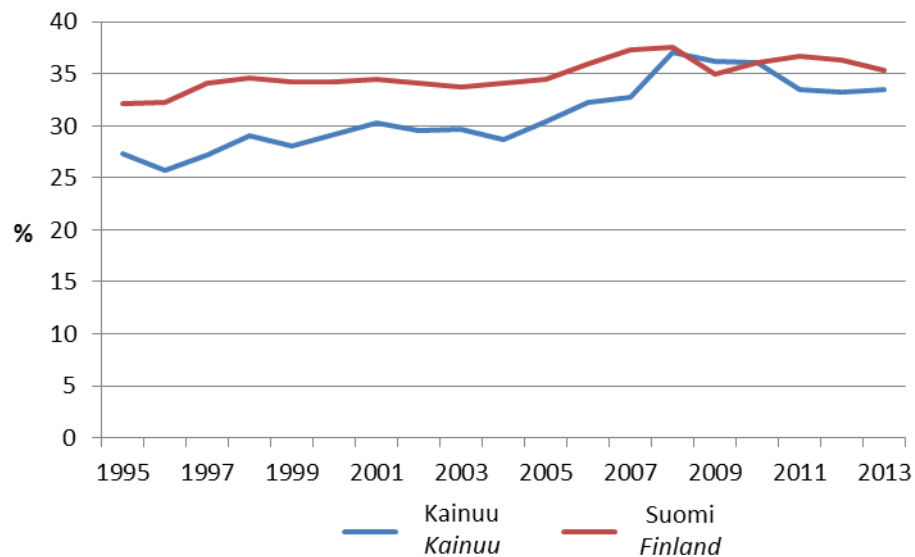
³ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

Majoitustarjonta ja sen kehitys – Accommodation supply and its development

Rekisteröityjen majoitusliikkeiden määrä ja vuodekapasiteetti Kainuussa 1995-2013⁴
The number of registered accommodation establishments and beds in Kainuu 1995-2013

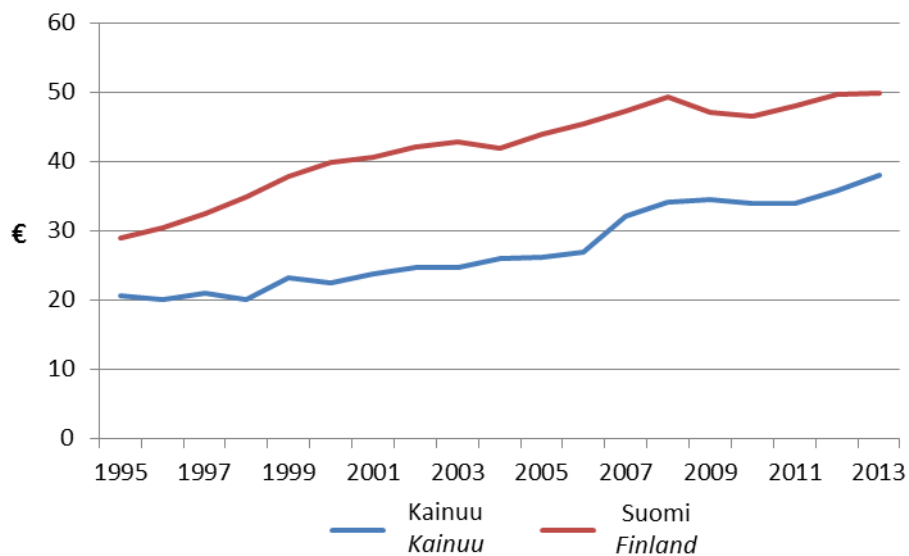
Keskimääräinen vuodekäyttöaste Kainuussa ja koko Suomessa 1995-2013⁴
The average bed-place occupancy rate in Kainuu and in Finland 1995-2013

⁴ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

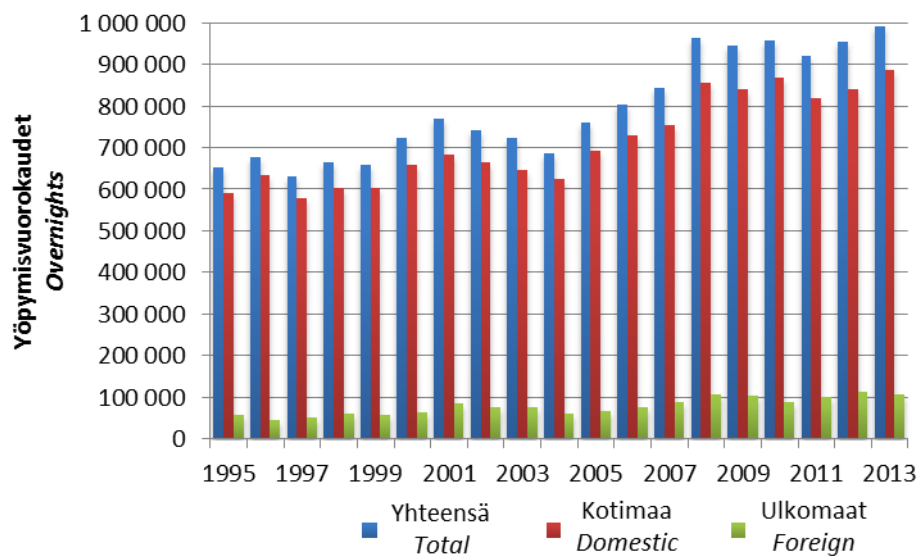
Majoitustilasto – Accommodation statistics

Yöpymisen keskihinta (ALV mukaan lukien) Kainuussa ja koko Suomessa 1995-2013⁵
The average price per overnight stay (VAT included) in Kainuu and in Finland 1995-2013

Majoituskysyntä ja sen kehitys – Accommodation demand and its development

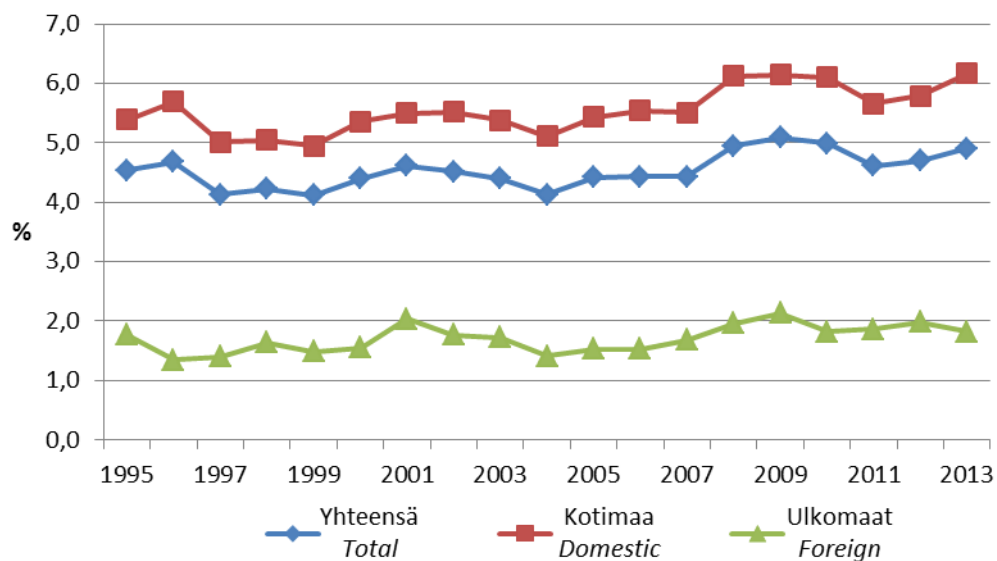
Kainuun rekisteröidyt yöpymiset 1995-2013⁵
Registered overnights in Kainuu 1995-2013

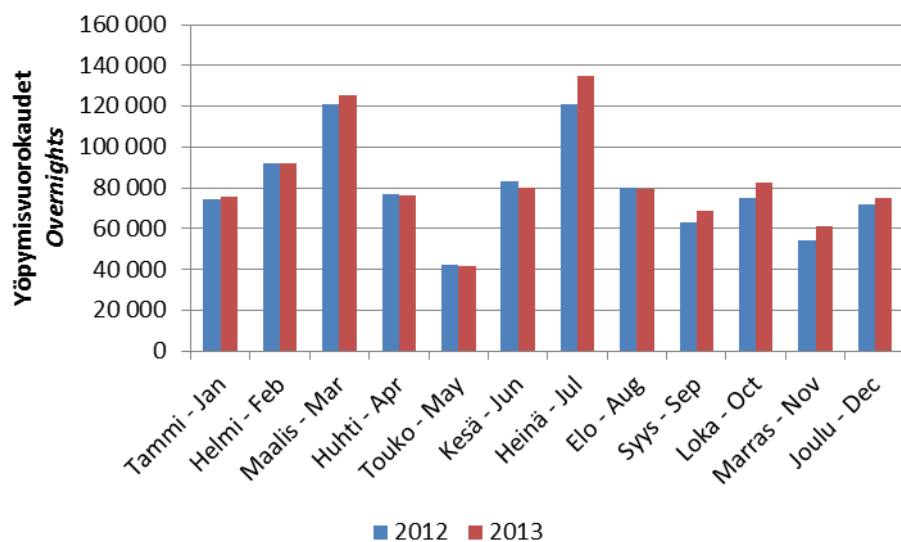
⁵ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkajulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kainuun markkinaosuus koko maan rekisteröidyistä yöpymisistä 1995-2013⁶
 Kainuu's market share of registered overnights in the whole country 1995-2013

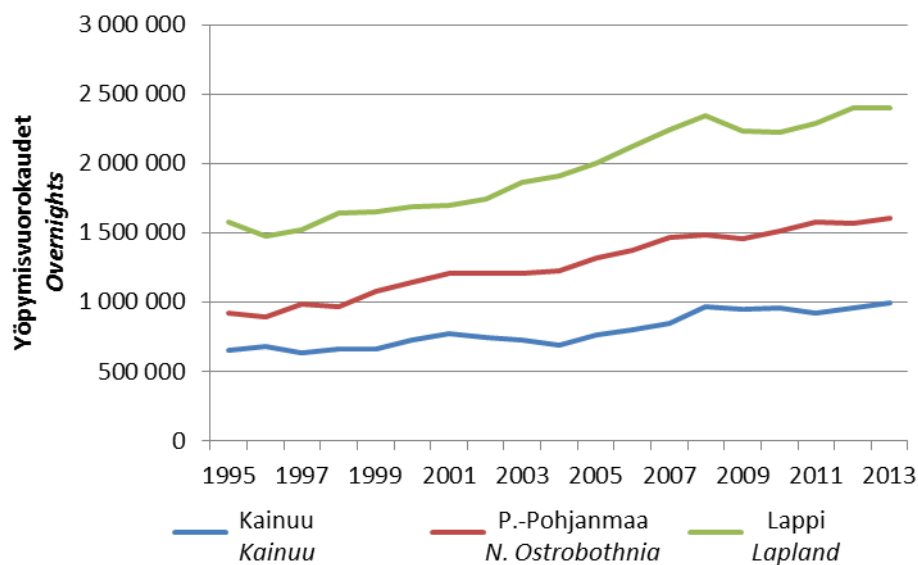
Kainuun rekisteröidyt yöpymiset kuukausittain 2012 ja 2013⁶
 Registered overnights in Kainuu by month in 2012 and 2013

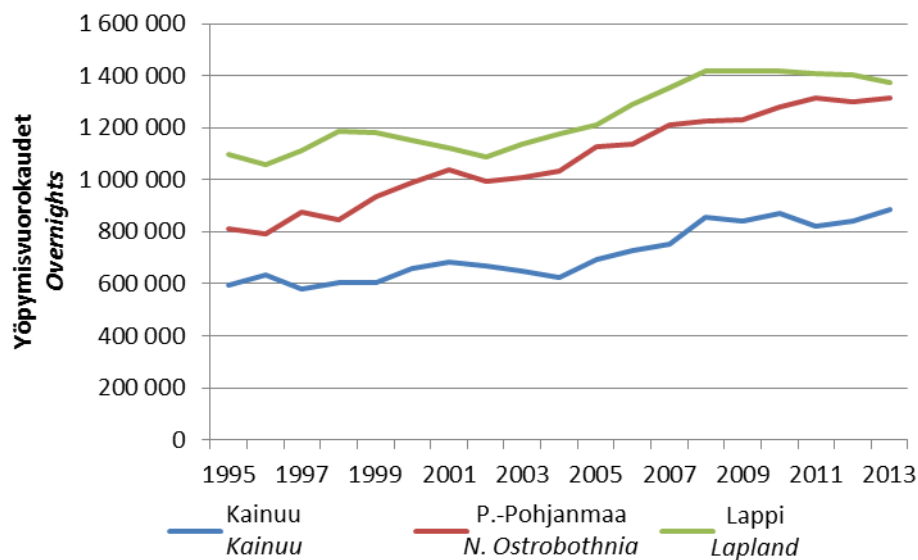
⁶ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 1995-2013⁷
 Registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 1995-2013

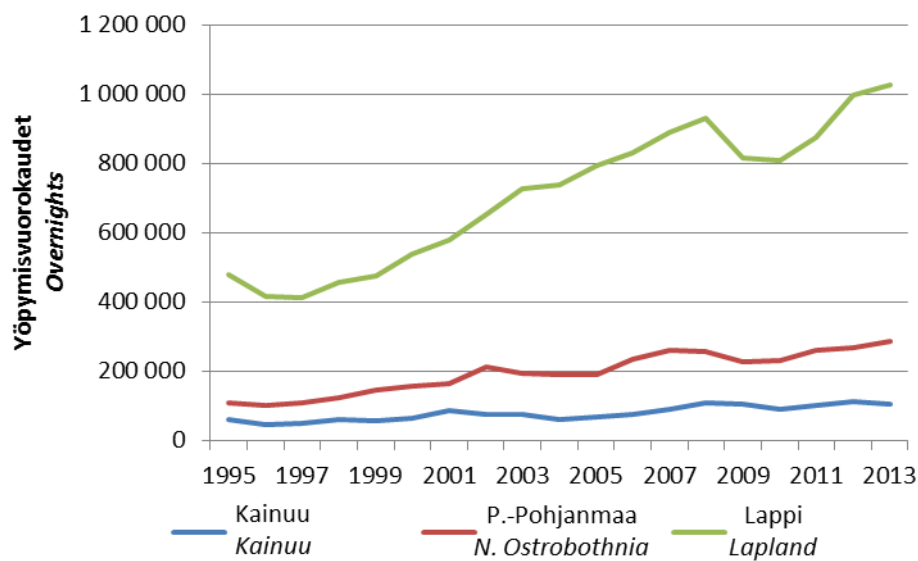
Kotimaiset rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 1995-2013⁷
 Domestic registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 1995-2013

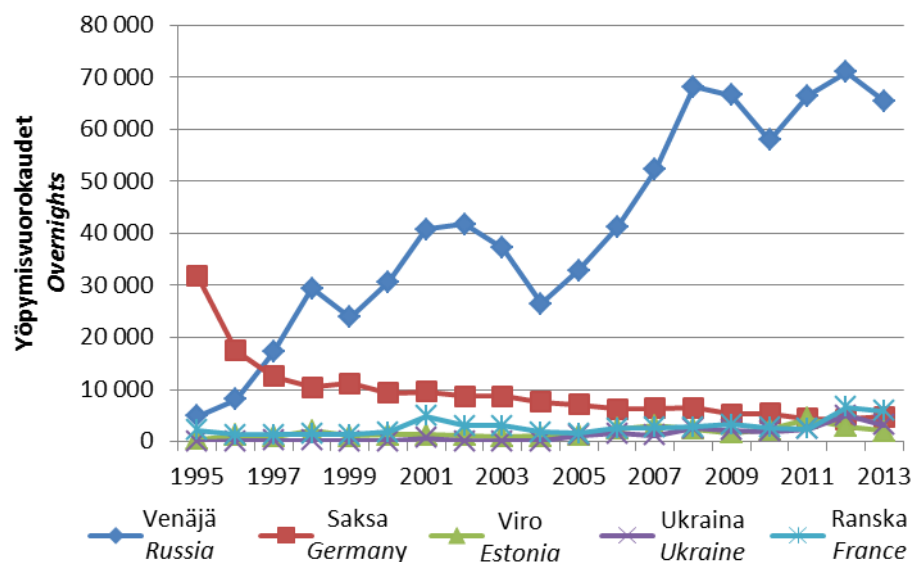
⁷ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.
 Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Ulkomaiset rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 1995-2013⁸
 Foreign registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 1995-2013

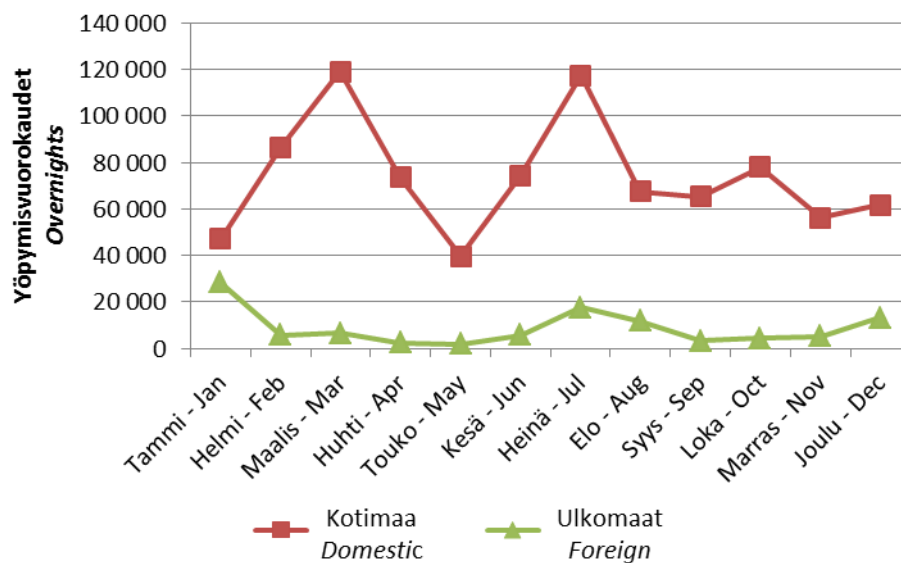
Kainuussa vierailevien ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset asuinmaittain 1995-2013⁸
 Foreign overnights in Kainuu by country of residence 1995-2013

⁸ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.
 Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

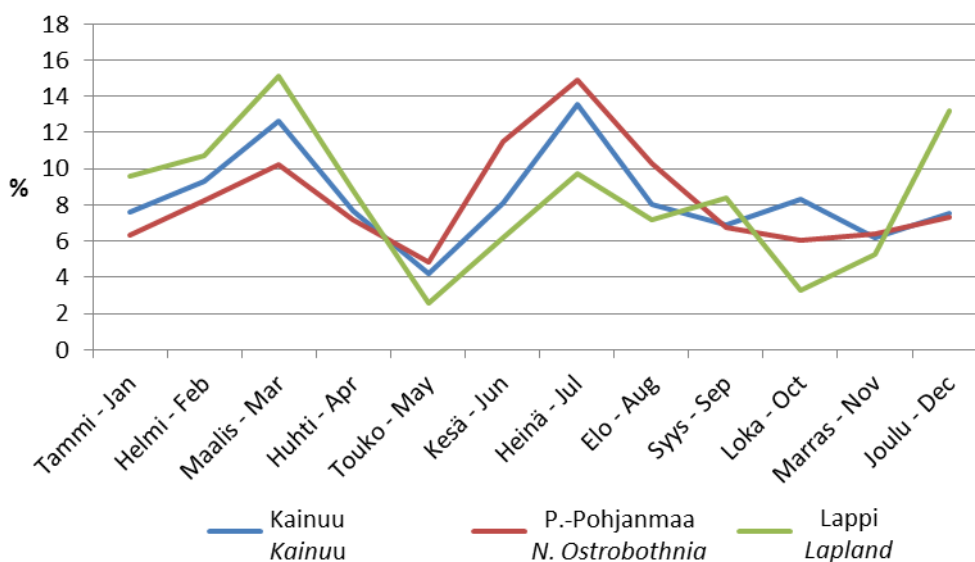
Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kainuun rekisteröityjen yöpymisten kausivaihtelu vuonna 2013⁹
Seasonality of registered overnights in Kainuu in 2013

Rekisteröityjen yöpymisten kausivaihtelu Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa vuonna 2013⁹

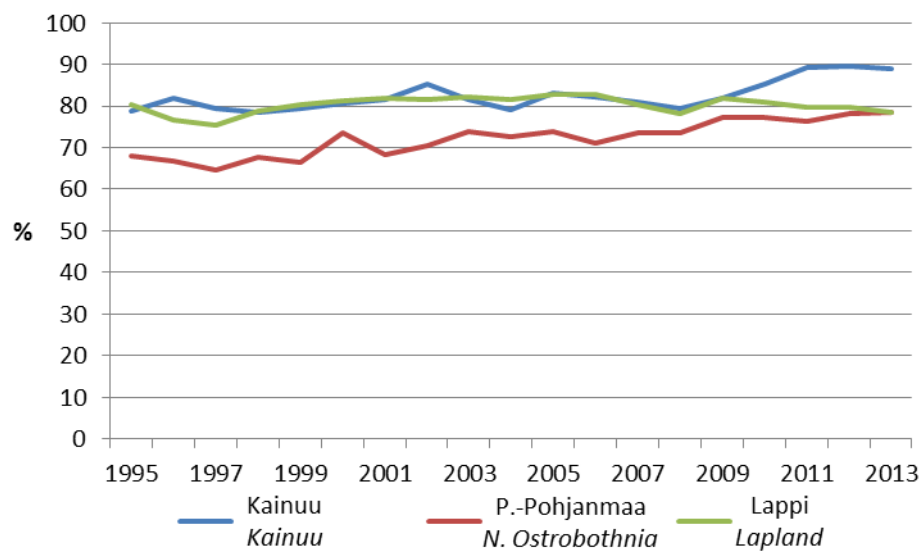
Seasonality of registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland in 2013

⁹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Vapaa-ajan yöpymisten osuudet Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 1995-2013¹⁰
The share of leisure time overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 1995-2013

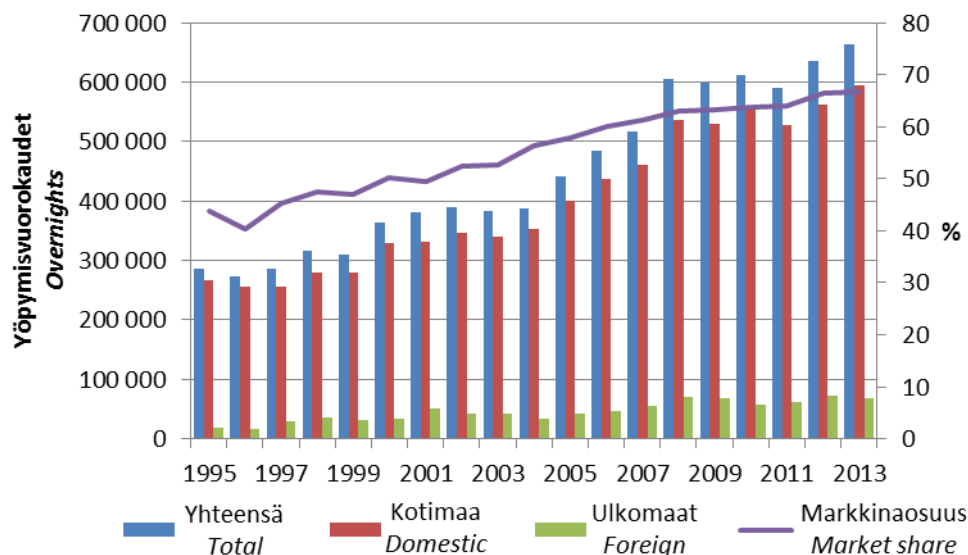

¹⁰ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

Majoituskysynnän kehitys Kainuun kunnissa – *Development of accommodation demand in the municipalities of Kainuu*

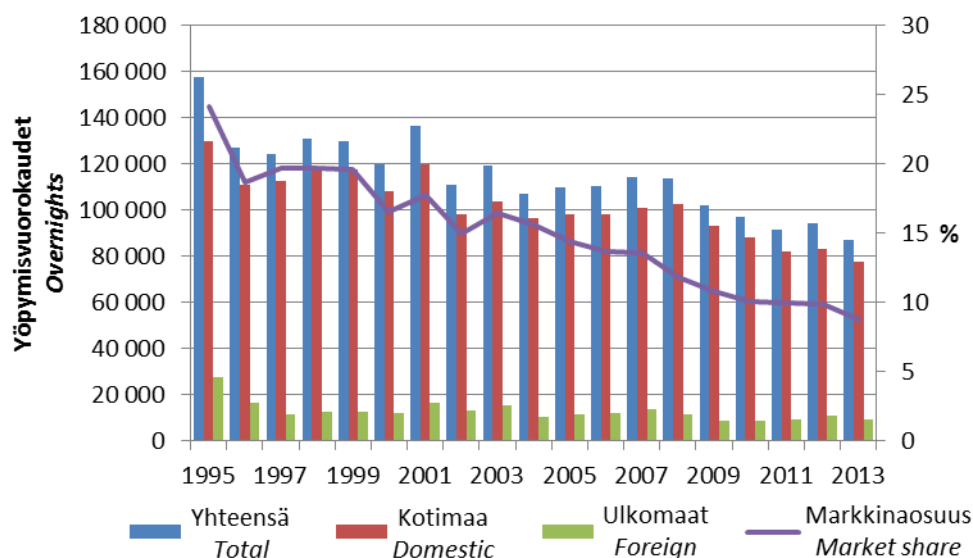
Sotkamon rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2013¹¹

Registered overnights in Sotkamo and market share in the Kainuu region 1995-2013

Kajaanin rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2013¹¹

Registered overnights in Kajaani and market share in the Kainuu region 1995-2013

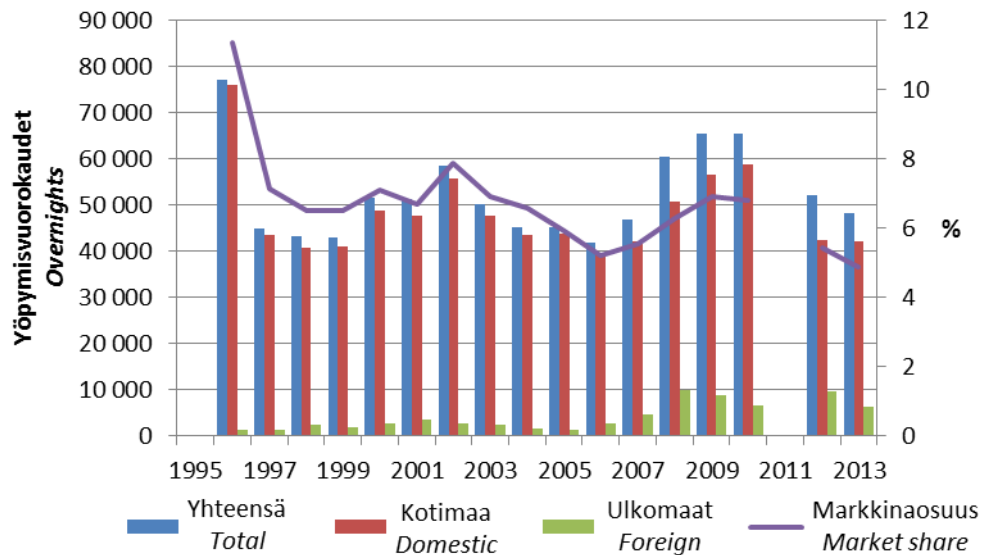

¹¹ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

Majoitustilasto – Accommodation statistics

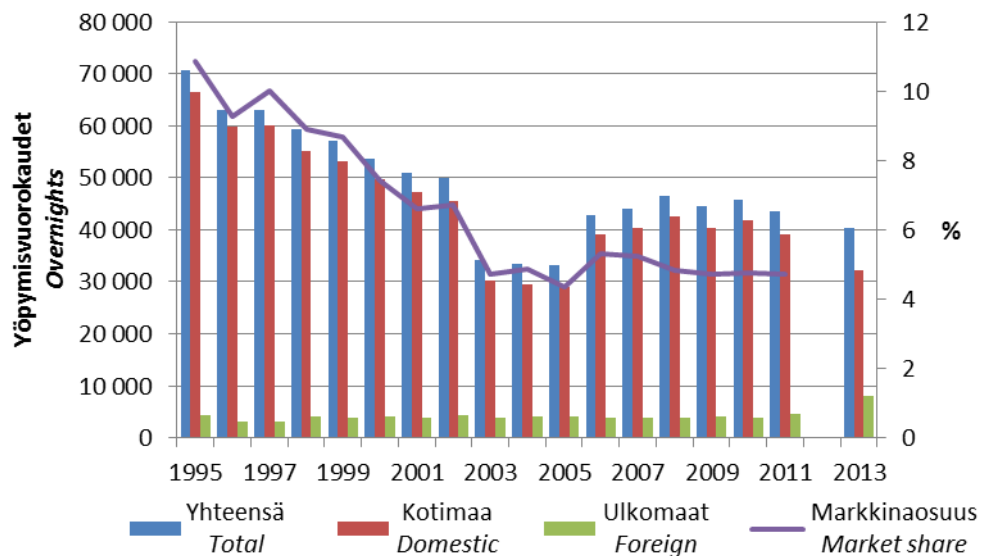
Puolangan rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2013¹²

Registered overnights in Puolanka and market share in the Kainuu region 1995-2013

Suomussalmen rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2013¹²

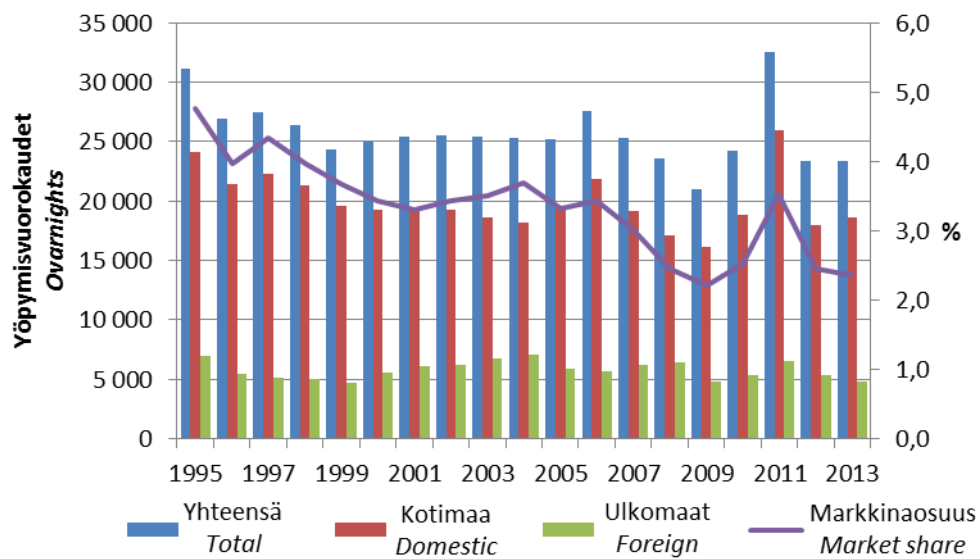
Registered overnights in Suomussalmi and market share in the Kainuu region 1995-2013

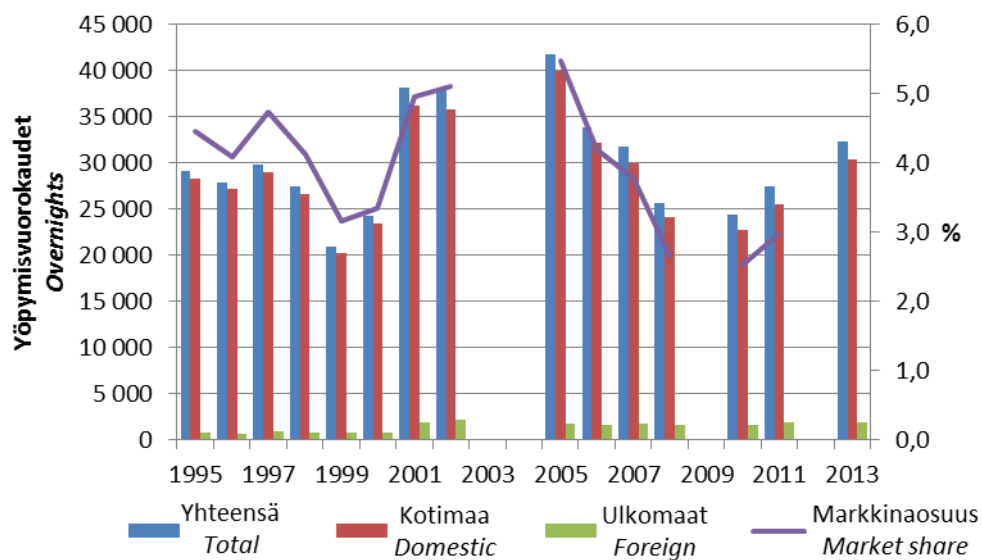
¹² Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kuhmon rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2013¹³
 Registered overnights in Kuhmo and market share in the Kainuu region 1995-2013

Vaalan rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2013¹³
 Registered overnights in Vaala and market share in the Kainuu region 1995-2013

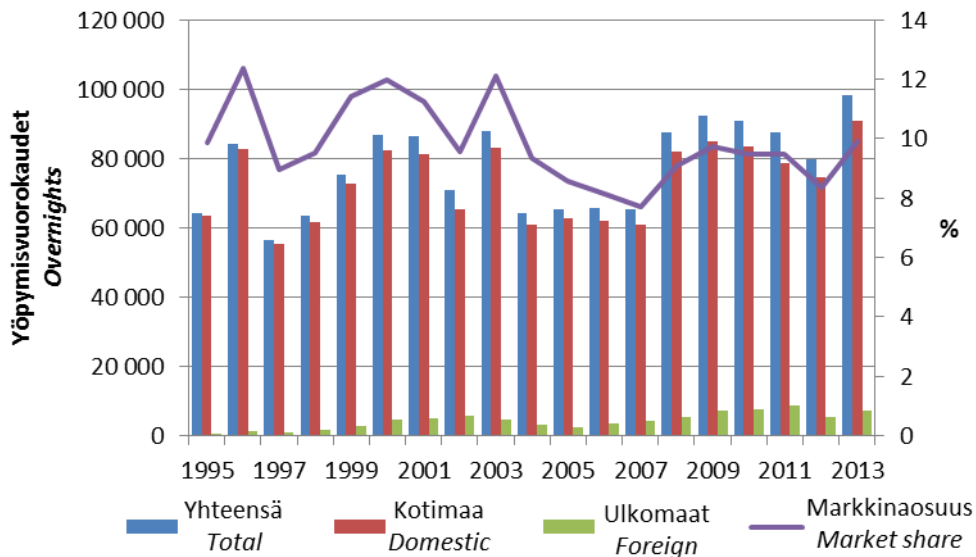

¹³ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Hyrnsalmen, Paltamon ja Ristijärven yhteenlasketut rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2013¹⁴

Total registered overnights in Hyrnsalmi, Paltamo and Ristijärvi and market share in the Kainuu region 1995-2013

¹⁴ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

YRITYSREKISTERIN VUOSITILASTO – *FINNISH ENTERPRISES*

Yritysrekisterin vuositalasto sisältää tietoja maassamme toimivista yrityksistä, toimipaikoista ja konserneista. Perusmuuttujat ovat lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto. Tiedot saadaan pääasiassa verohallinnon rekistereistä ja yritysrekisterin omista tiedusteluista. Tilastossa ovat mukana yritykset ja toimipaikat, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan (9 979 euroa vuonna 2010).¹⁵

Henkilöstö käsittää palkansaajat ja yrittäjät. Henkilöstö on muunnettu kokovuosityöllisiksi siten, että esimerkiksi puolipäiväinen työntekijä vastaa puolta henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä. Liikevaihtoon luetaan kirjanpitovelvollisen varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty myönnetty alennukset sekä arvonalisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.¹⁶

Yritysrekisterin vuositalasto 2013 ilmestyy joulukuussa 2014. Tästä johtuen käsillä olevan vuosikirjan uusimmat tiedot ovat vuodelta 2012.

The statistics of Finnish enterprises contain data on the enterprises, establishments and corporate groups that operate in Finland. The basic variables describe their number, personnel and turnover. The data are mainly obtained from the Tax Administration's registers and via direct inquiries to enterprises.

*Enterprises and establishments operating for more than six months in the reference year and employing more than half a person or with a turnover in excess of an annually specified statistical limit (e.g. EUR 9 979 in 2010) are included in the statistics.*¹⁵

*Employees comprise wage earners and entrepreneurs. In the statistics, employees are converted to annual full-time employees so that, for example, an employee working half a day represents half a person and two employees each working half-time for one year represent one annual full-time employee. Turnover comprises sales profits derived from the actual operations of a party with the legal obligation to maintain accounts, after the deduction of granted discounts, value added tax and other taxes based direct on sales volume.*¹⁶

Finnish enterprises 2013 will be released in December 2014 so the latest data used in this yearbook date back to 2012.

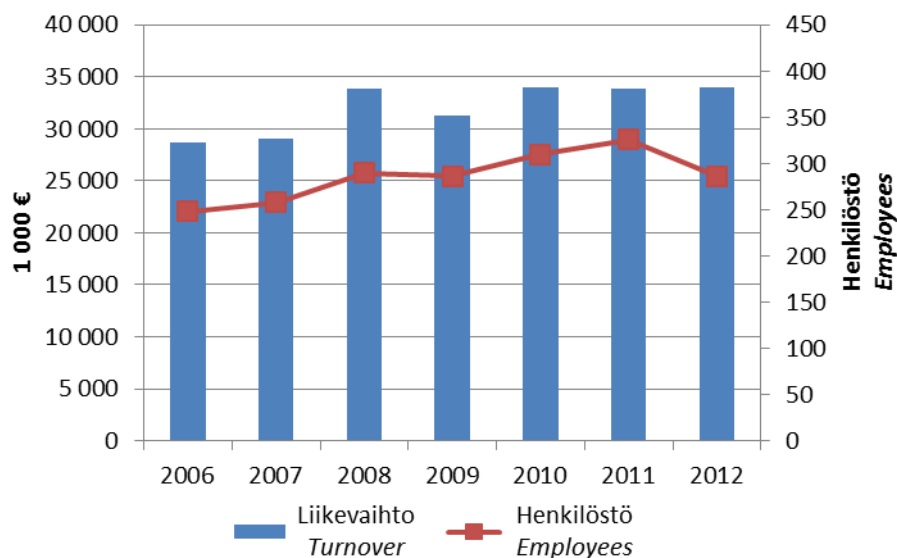
¹⁵ Suomen virallinen tilasto (SVT): Yritysrekisterin vuositalasto. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014].
Saantitapa: <http://www.stat.fi/meta/til/syr.html>.

¹⁶ Suomen virallinen tilasto (SVT): Käsitteet ja määritelmät. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014].
Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/syr/kas.html>.

Liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys eräillä matkailuun liittyvillä toimialoilla – *Development of turnover and employment in some tourism-related industries*

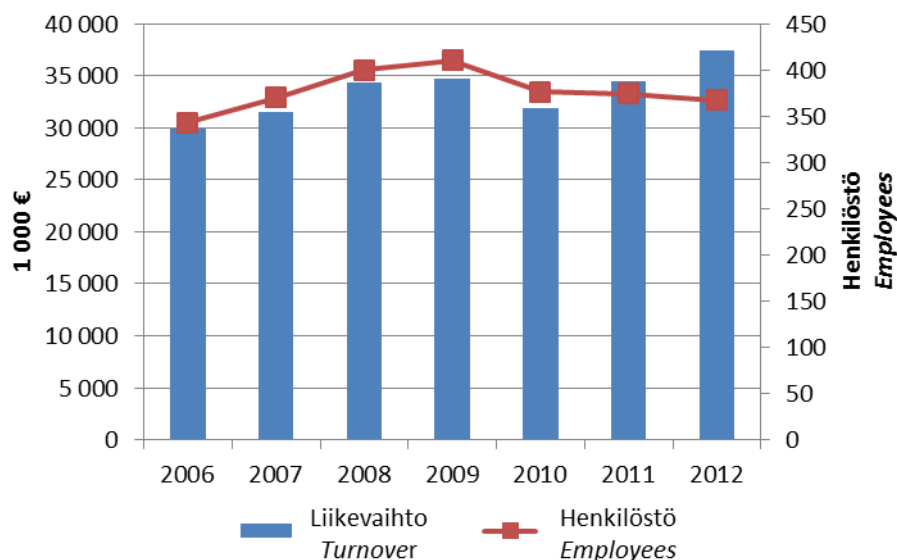
Majoitustoiminnan (TOL 55) liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Kainuussa 2006-2012¹⁷

Development of turnover and employment in the accommodation business in Kainuu 2006-2012

Ravitsemistoiminnan (TOL 56) liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Kainuussa 2006-2012¹⁸

Development of turnover and employment in food and beverage service activities in Kainuu 2006-2012

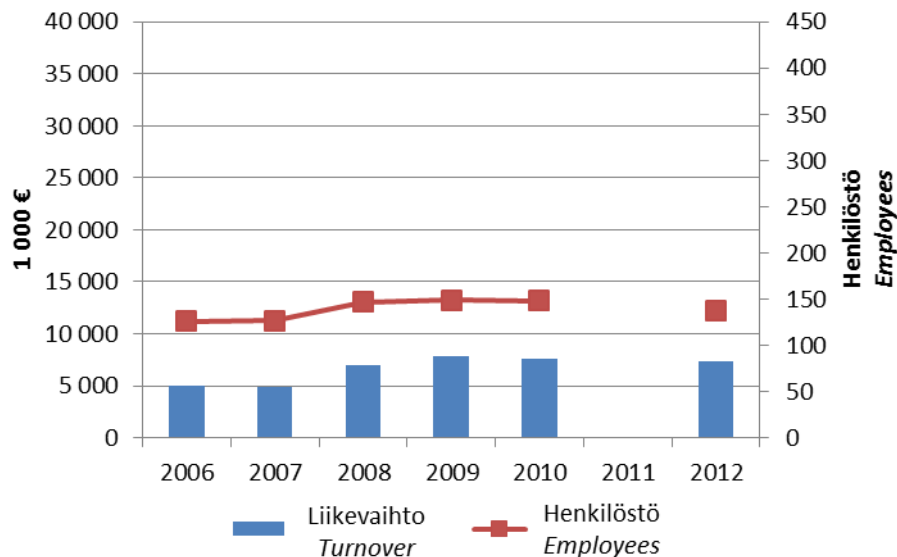
¹⁷ Suomen virallinen tilasto (SVT): Yritysrekisterin vuositilasto. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www2.toimialaonline.fi/>.

¹⁸ Suomen virallinen tilasto (SVT): Yritysrekisterin vuositilasto. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www2.toimialaonline.fi/>. Huom: Ravitsemistoiminnasta suuri osuus ei liity matkailuun. Note: A large proportion of the restaurant industry is not connected to tourism.

Yritysrekisterin vuositilasto – Finnish enterprises

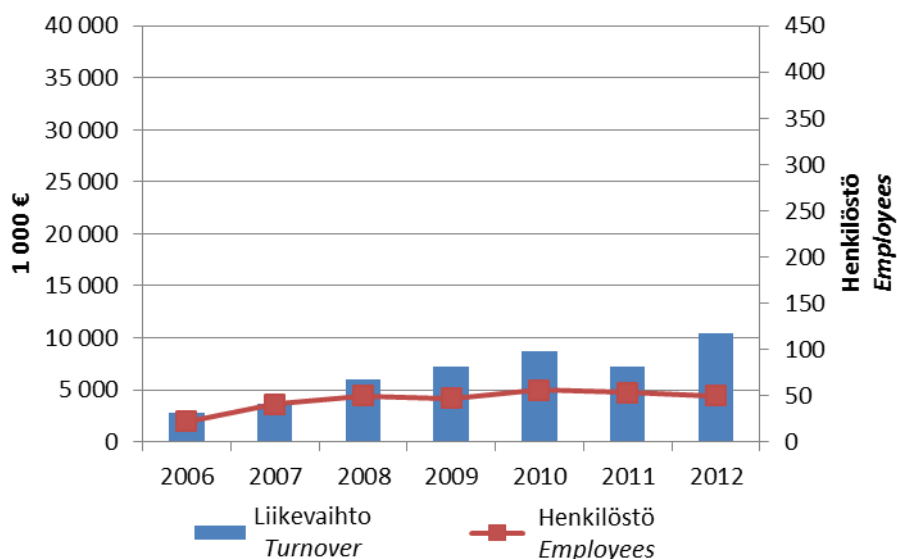
Hiihto- ja laskettelukeskusten (TOL 93291) liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Kainuussa 2006-2012¹⁹ (vuoden 2011 lukuja ei ole saatavilla)

Development of turnover and employment in skiing centre activities in Kainuu 2006-2012 (data from 2011 is not available)

Varauspalvelujen, matkaoppaiden palvelujen ym. (TOL 799) liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Kainuussa 2006-2012¹⁹

Development of turnover and employment in reservation and travel guiding services etc. in Kainuu 2006-2012

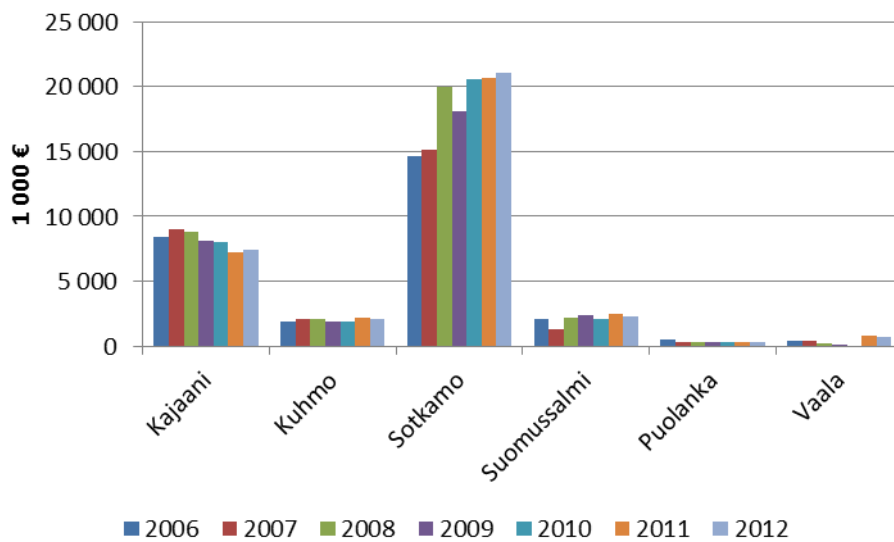

¹⁹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Yritysrekisterin vuositilasto. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014].
Saantitapa: <http://www2.toimialaonline.fi/>.

Majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys eräissä Kainuun kunnissa – *Development of turnover and employment in the accommodation business and food and beverage service activities in some municipalities of Kainuu*

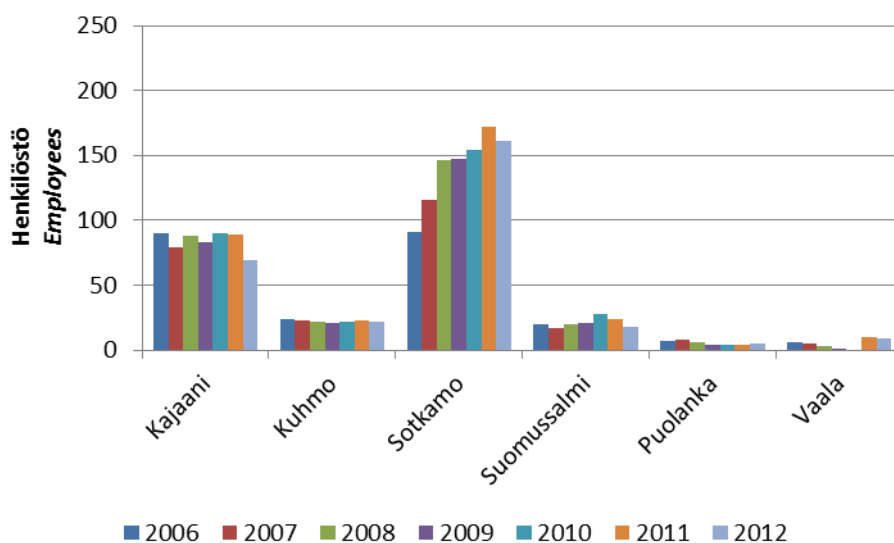
Majoitustoiminnan (TOL 55) liikevaihdon kehitys Kajaanissa, Kuhmossa, Sotkamossa, Suomussalmella, Puolangalla ja Vaalassa 2006-2012²⁰

Development of turnover in the accommodation business in Kajaani, Kuhmo, Sotkamo, Suomussalmi, Puolanka and Vaala 2006-2012

Majoitustoiminnan (TOL 55) henkilöstömäärän kehitys Kajaanissa, Kuhmossa, Sotkamossa, Suomussalmella, Puolangalla ja Vaalassa 2006-2012²⁰

Development of employment in the accommodation business in Kajaani, Kuhmo, Sotkamo, Suomussalmi, Puolanka and Vaala 2006-2012

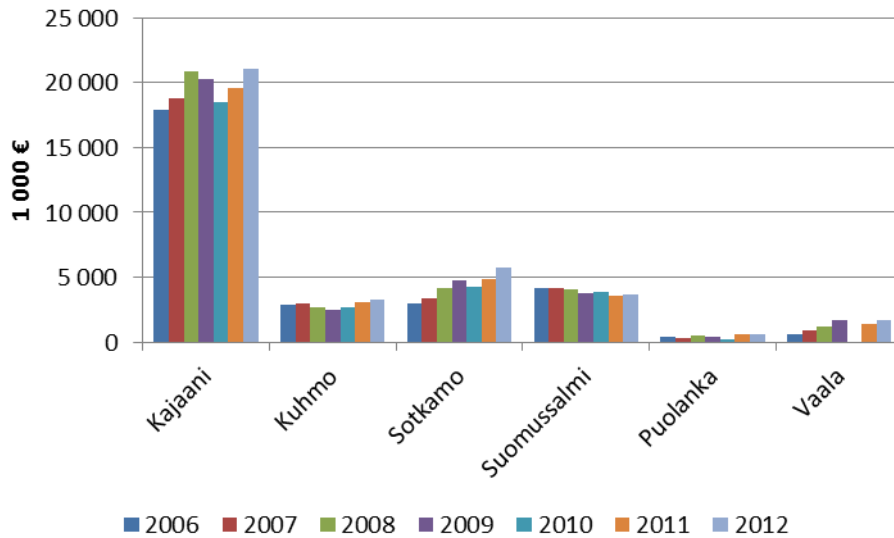

²⁰ Suomen virallinen tilasto (SVT): Yritysrekisterin vuositilasto. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014].
Saantitapa: <http://www2.toimialaonline.fi/>.

Yritysrekisterin vuositilasto – *Finnish enterprises*

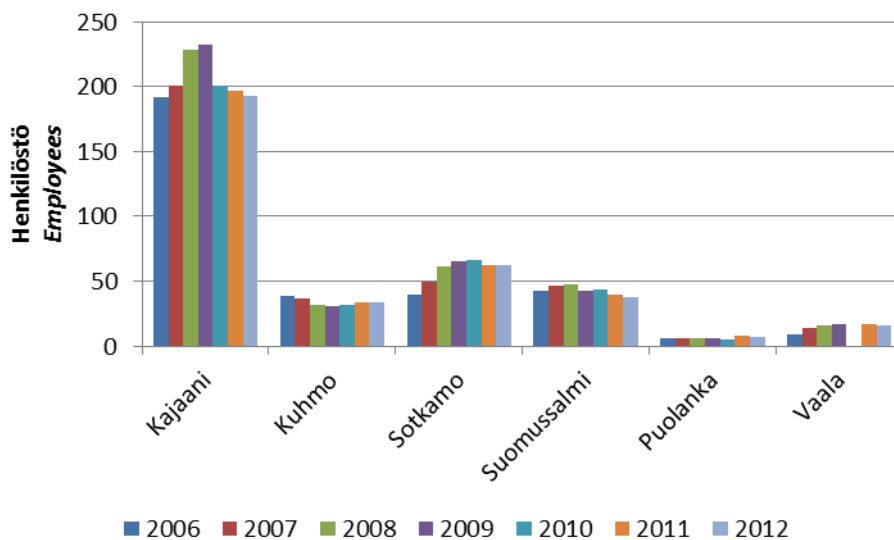
Ravitsemistoiminnan (TOL 56) liikevaihdon kehitys Kajaanissa, Kuhmossa, Sotkamossa, Suomussalmella, Puolangalla ja Vaalassa 2006-2012²¹

Development of turnover in food and beverage service activities in Kajaani, Kuhmo, Sotkamo, Suomussalmi, Puolanka and Vaala 2006-2012

Ravitsemistoiminnan (TOL 56) henkilöstömäärän kehitys Kajaanissa, Kuhmossa, Sotkamossa, Suomussalmella, Puolangalla ja Vaalassa 2006-2011²¹

Development of employment in food and beverage service activities in Kajaani, Kuhmo, Sotkamo, Suomussalmi, Puolanka and Vaala 2006-2011

²¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Yritysrekisterin vuositilasto. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014].
Saantitapa: <http://www2.toimialaonline.fi/>. Huom: Ravitsemistoiminnasta suuri osuus ei liity matkailuun. Note: A large proportion of the restaurant industry is not connected to tourism.

MATKAILUN ALUETALOUDELLISET VAIKUTUKSET - REGIONAL ECONOMIC IMPACTS OF TOURISM

Tuoreimmat tiedot Kainuun matkailun aluetaloudellisista vaikutuksista ovat FT Pekka Kauppilan tutkimuksessa ”Kainuun matkailutalous: kuntakohtaista tarkastelua”.²² Tutkimuksen perusaineistona ovat Tilastokeskuksen yritysrekisterin liikevaihto- ja henkilöstötiedot toimialoittain. Eri toimialojen matkailumyynnin osuudet sekä tulo- ja työllisyyskertoimet ovat peräisin aiemmasta Kainuun matkailun taloudellisia vaikutuksia tarkastelevasta tutkimuksesta.²³

Kauppilan tutkimuksen mukaan vuonna 2009 Kainuussa sijaitsevien yritysten välitön matkailutulo ilman arvonlisäveroa oli 138 miljoonaa euroa. Välitön matkailutulo kuvaa matkailijoiden käyttämää rahamäärää ostoksiin ja palveluihin kohdealueella. Kokonaismatkailutulo on laskettu kertomalla välitön matkailutulo tulokertoimella. Vuonna 2009 Kainuun kokonaismatkailutulo oli 183 miljoonaa euroa. Matkailun kokonaistyöllisyys saadaan kertomalla välitön matkailutyöllisyys työllisyyskertoimella. Vuonna 2009 Kainuun välitön matkailutyöllisyys oli 1 090 ja kokonaismatkailutyöllisyys 1 239 henkilötyövuotta.²²

The latest available information on the regional economic impacts of tourism in the Kainuu region can be found in Ph.D. Pekka Kauppila's study "Kainuun matkailutalous: kuntakohtaista tarkastelua" (The tourism economy of Kainuu: A municipal level study).²² The basic data used in this study is from the Business Register of Statistics Finland and consists of turnover and personnel information by line of business. The share of tourism sales in each line of business as well as income and employment coefficients are from previous research on the economic effects of tourism in the Kainuu region.²³

According to Kauppila's research, the direct tourist income of enterprises in the Kainuu region amounted to € 138 million in 2009 without value added tax. The direct tourist income shows the amount of money that tourists spend on goods and services in the destination region. The total income generated by tourism is calculated by multiplying direct tourist income by an income coefficient. In 2009, the total income from tourism in the Kainuu region was € 183 million. Total employment in tourism is calculated by multiplying direct tourism employment by an employment coefficient. In 2009, direct tourism employment in the Kainuu region was 1 090 person-years and total tourism employment, 1 239 person-years.²²

²² Kauppila, P. (2011). Kainuun matkailutalous: kuntakohtaista tarkastelua. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja A:8 [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www.kamk.fi/fi/Kirjasto/Julkaisutoiminta>

²³ Juntheikki, R. (2004). Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset Kainuussa vuonna 2002. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja B:4.

Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset – *Regional economic impacts of tourism*Kainuun alueen kuntien matkailutalous vuonna 2009²⁴*Tourism economics in the municipalities of the Kainuu region in 2009*

	Välitön matkailu- tulo ilman ALV <i>Direct tourist income w/o VAT</i>	Kokonais- matkailutulo <i>Total tourist income</i>	Välitön matkailutyöllisyys <i>Direct tourism employment</i>	Kokonais- matkailutyöllisyys <i>Total tourism employment</i>
	1 000 €	1 000 €	htv/ <i>person-years</i>	htv/ <i>person-years</i>
Hyrnsalmi	5 153	5 977	39	42
Kajaani	45 259	60 647	327	389
Kuhmo	11 806	15 230	98	107
Paltamo	7 076	8 067	46	50
Puolanka	4 261	4 858	30	32
Ristijärvi	330	416	6	6
Sotkamo	50 449	70 124	427	486
Suomussalmi	10 874	13 701	94	103
Vaala	3 300	3 729	23	24
KAINUU	138 508	182 749	1 090	1 239

²⁴ Kauppila, P. (2011). Kainuun matkailutalous: kuntakohtaista tarkastelua. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja A:8 [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www.kamk.fi/fi/Kirjasto/Julkaisutoiminta>.

LIKENNETILASTOT – *TRAFFIC STATISTICS*

Liikenteen osalta vuosikirja sisältää joitakin kaaviokuvia Kajaanin lentoaseman, Vartiuksen rajanylityspaikan ja Kainuun alueen junaliikenteen matkustajamääristä. Kajaanin lentoaseman matkustajamäärä kuvaa saapuneiden ja lähteneiden matkustajien yhteenlaskettua määrää. Määritelmällisesti kotimaan liikenteen lentomatkustaja lähtee kotimaan lentokentältä ja laskeutuu kotimaan kentälle. Kansainvälisen lentomatkustajan lähtö- tai laskeutumispaikka on ulkomailla.²⁵

Lentotilastojen tavoin Vartiuksen rajanylityspaikan liikennetilasto kuvaa saapuneiden ja lähteneiden matkustajien yhteenlaskettua määrää.

Junaliikenteen tilastoinnissa tapahtuneen muutoksen takia vuodesta 2006 lähtien matkustajamäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien vastaavien lukujen kanssa.²⁶

As regards traffic, the yearbook contains some diagrams to illustrate passenger volumes at Kajaani Airport, Vartiun border crossing point and in Kainuu's rail traffic. The passenger volumes at Kajaani airport describe the combined figures for arriving and departing passengers. By definition, a domestic flight passenger departs from an airport in Finland and arrives at an airport in Finland. An international flight passenger departs from or arrives at a foreign airport.²⁵

Similarly, border crossing statistics include the combined figures for arriving and departing passengers.

Due to the changes in rail statistics the passenger figures from 2006 onwards are not fully comparable with those of earlier years.²⁶

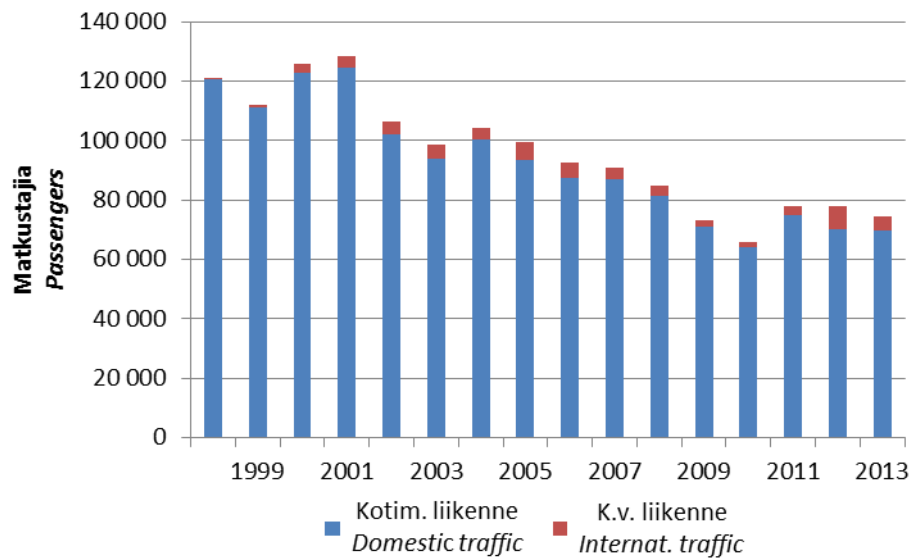
²⁵ Liikennetilastot. Finavia [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/tilastot/>.

²⁶ Rautateiden henkilö- ja tavaraliikenne. Liikennevirasto [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://portal.liikennevirasto.fi/sivu/www/f/aineistopalvelut/tilastot/rautatietilastot>.

Lentoliikenne – *Air traffic*

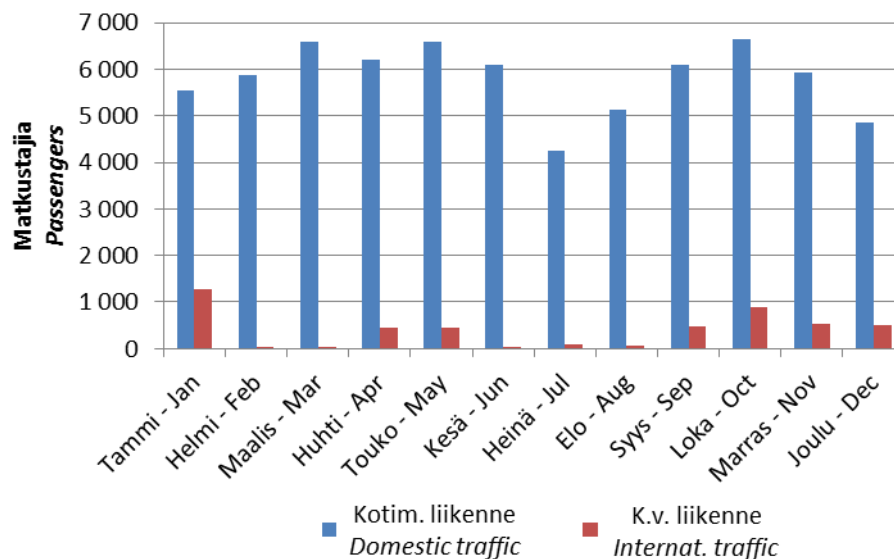
Kajaanin lentoasemalle saapuneiden ja lentoasemalta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät 1998-2013²⁷

Combined number of incoming and outgoing passengers at Kajaani airport 1998-2013

Kajaanin lentoasemalle saapuneiden ja lentoasemalta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät kuukausittain 2013²⁷

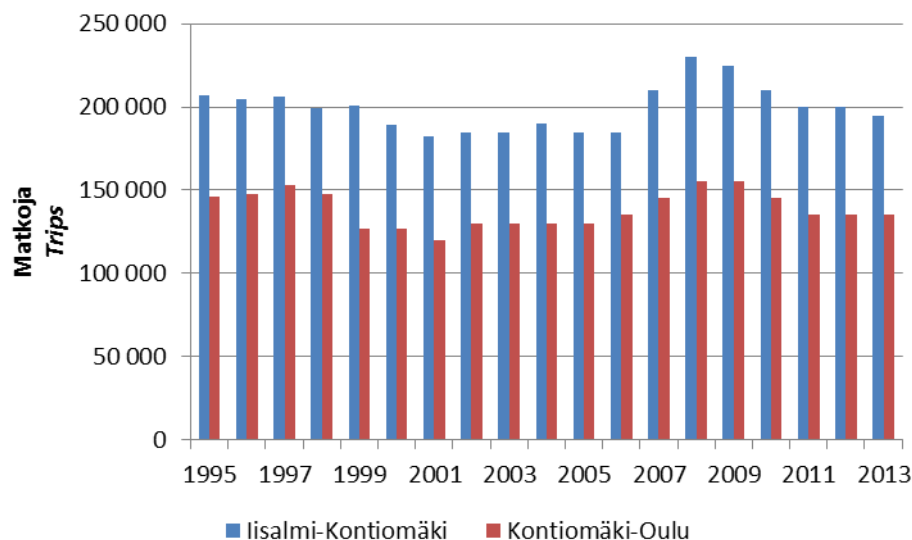
Combined number of incoming and outgoing passengers at Kajaani airport by month in 2013

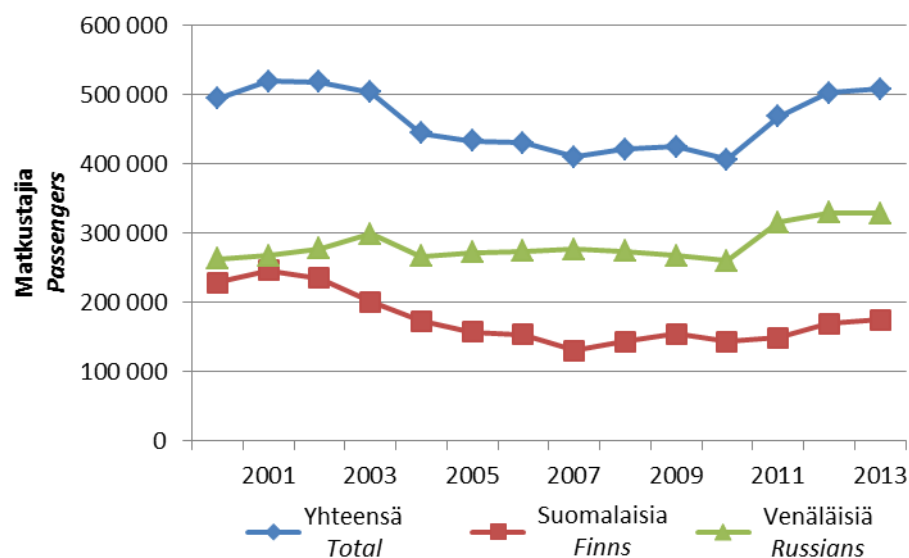
²⁷ Finavian toimittama erillistaulukko lentoliikennetilastoista. *Separate air traffic statistics table submitted by Finavia. Uusimmat tiedot saatavissa osoitteesta/Latest data available from: <http://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/tilastot/>.*

Junaliikenne – *Rail traffic*

Matkojen määrä rataosuuksilla Iisalmi-Kontiomäki ja Kontiomäki-Oulu 1995-2013²⁸
Number of trips on the Iisalmi-Kontiomäki and Kontiomäki-Oulu railway line sections 1995-2013

Rajaliikenne – *Border traffic*

Vartiuksen rajanylityspaikan kautta Suomeen saapuneiden ja Suomesta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät 2000-2012²⁹
Combined numbers of passengers who enter or exit Finland via the Vartiuss border crossing point 2000-2012

²⁸ Liikenneviraston toimittama erillistaulukko rautatieliikennetilastoista. *Separate table of railway traffic statistics submitted by the Finnish Transport Agency. Uusimmat tiedot saatavissa osoitteesta/Latest data available from: <http://portal.liikennevirasto.fi/sivu/www/f/aineistopalvelut/tilastot/rautatietilastot>*

²⁹ Kainuun rajavartioston toimittama erillistaulukko rajaliikennetilastoista. *Separate table of border traffic statistics submitted by Kainuu Border Guard.*

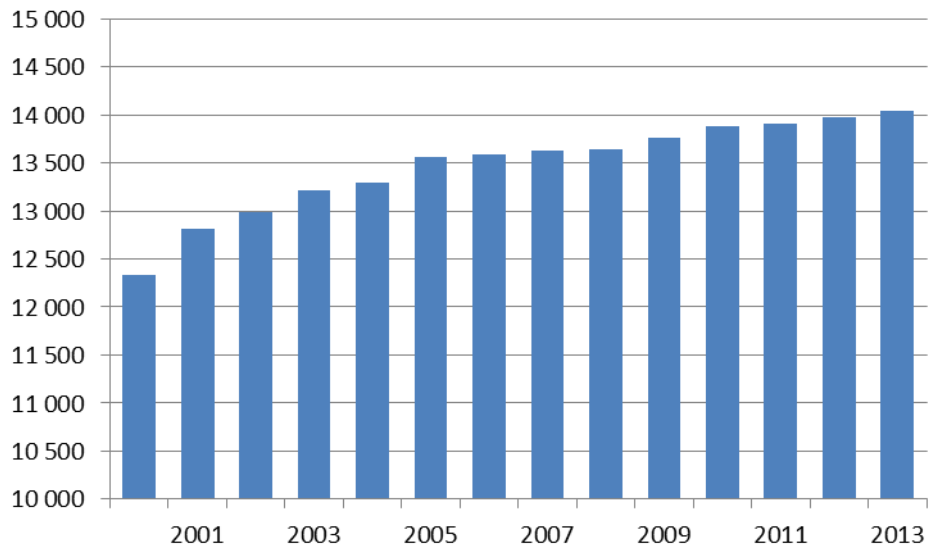
Muut tilastot – *Other statistics*

MUUT TILASTOT – *OTHER STATISTICS*

Vapaa-ajan asuntojen määrä – *Number of free-time residences*

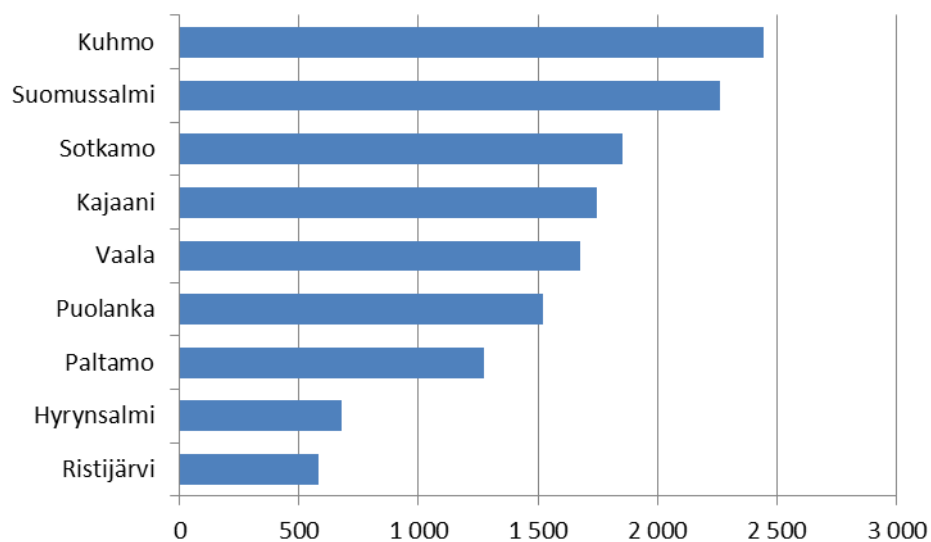
Kesämökkien määrä Kainuussa 2000-2013³⁰

Number of free-time residences in Kainuu 2000-2013

Kesämökkien määrä Kainuun kunnissa 2013³⁰

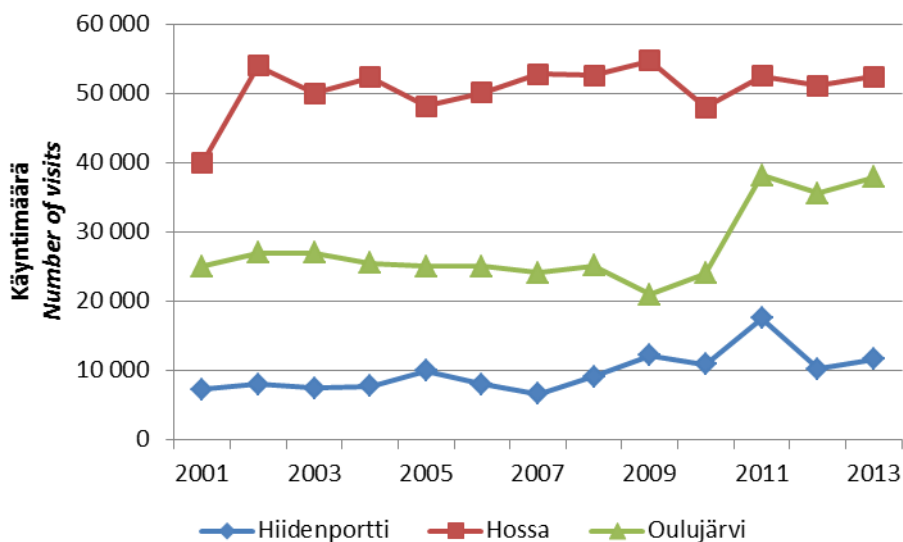
Number of free-time residences in the municipalities of Kainuu 2013

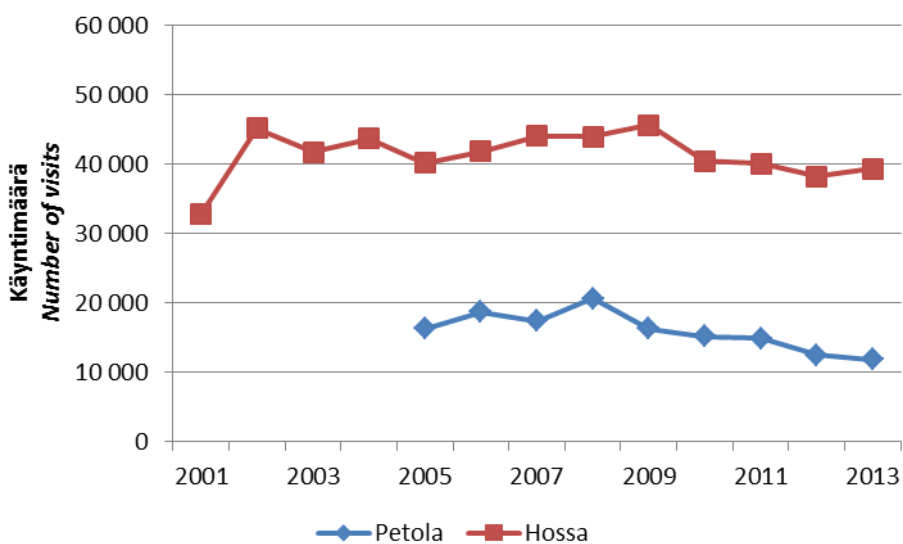
³⁰ Suomen virallinen tilasto (SVT): Rakennukset ja kesämökit [verkojulkaisu]. ISSN=1798-677X. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/rakke/index.html>.

Luontokohteiden kävijämäärät – *Number of visits to nature destinations*

Käyntimäärät Hiidenportin kansallispuistossa sekä Hossan ja Oulujärven³¹ retkeilyalueilla³²
Number of visits to Hiidenportti National Park, Hossa Hiking Area and Oulujärvi Hiking Area

Käyntimäärät Hossan ja Petolan luontokeskuksissa³²
Number of visits at Hossa and Oulujärvi Visitor Centres

³¹ Vuonna 2011 Oulujärven retkeilyalueen kävijälaskennan kattavuutta parannettiin. Vuodesta 2011 lähtien laskentoja tehdään myös retkeilyalueeseen kuuluvilla vesialueilla ja saarilla. *In 2011 the coverage of monitoring the number of visits to Oulujärvi Hiking Area was improved. From 2011 monitoring is also carried out so as to include the waterways and islands of the hiking area.*

³² Metsähallituksen Pohjanmaan luontopalvelujen toimittama erillistaulukko käyntimääristä. *Separate table of number of visits submitted by Metsähallitus Natural Heritage Services, Ostrobothnia.*

YHTEENVETO JA VUODEN 2014 ALUN KEHITYS –SUMMARY AND DEVELOPMENT AT THE BEGINNING OF 2014

Vuonna 2013 Kainuun alueen matkailukehitys oli pääosin myönteistä. Matkailijoiden yöpymisiä rekisteröitiin yhteensä 992 896, mikä on uusi ennätys. Myös rekisteröity majoituskapasiteetti kasvoi alentamatta kuitenkaan keskimääräistä vuodekäyttöastetta. Niin ikään yöpymisen keskihinta nousi.

Negatiivista vuoden 2013 matkailukehityksessä oli ulkomaisten yöpymisten väheneminen seitsemällä prosentilla johtuen pitkälti venäläisten lomamatkailun kasvun taittumisesta. Lievästi taantuvaa kehitystä tapahtui myös Kajaanin lentoaseman matkustajamäärissä.

Vuoden 2014 ennakkotietojen perusteella Kainuun alueella rekisteröityjen kotimaisten yöpymisten määrä kasvoi tammi-kesäkuussa 1,5 prosenttia. Ulkomaiset yöpymiset vähenivät hieman (-1,1 %) vuoden 2013 vastaavaan aikaan verrattuna. Venäläisten yöpymiset vähenivät kahdeksan prosenttia, mitä kompensoi esimerkiksi saksalaisten yöpymisten lisääntyminen. Yöpymisten kokonaismäärä kasvoi vuoden alkupuoliskolla 1,2 prosenttia.

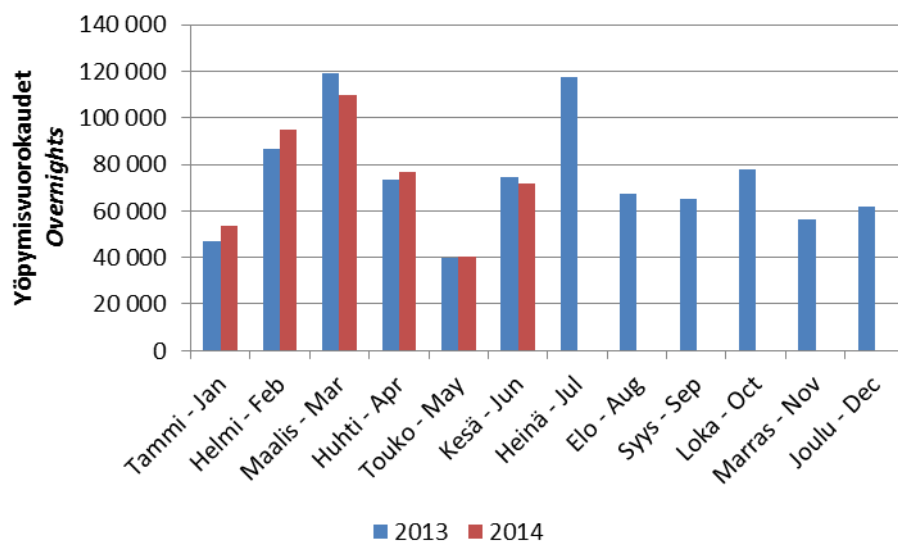
In 2013 tourism development in the Kainuu region was mainly positive. The total number of registered overnight stays was 992 896, which is a new record. Also registered accommodation capacity grew without reducing the average bed-place occupancy rate. Additionally, the average price of overnight stay rose.

A downside aspect of tourism development in 2013 was the decrease of foreign overnights by seven percent from the year before, largely due the decline of Russian holiday trips. Also the number of passengers at Kajaani airport fell slightly in 2013.

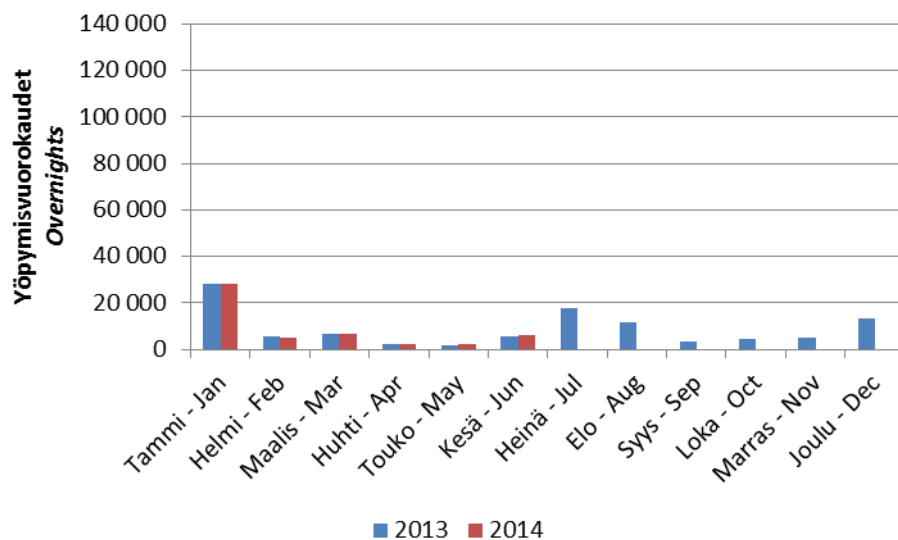
According to preliminary data for 2014 the number of domestic registered overnights in the Kainuu region increased 1,5 percent during January – June. The foreign overnights faced slight decline (-1,1%) compared to the same period in 2013. Russian overnights decreased eight percent, which was compensated by the growing number of e.g. German overnights. The total number of overnights increased 1,2 percent at the first half of the year.

Yhteenveto ja vuoden 2014 alun kehitys - *Summary and development at the beginning of 2014*

Kainuun kotimaisten rekisteröityjen yöpymisten määrä tammi-kesäkuussa 2014³³
Number of domestic registered overnights in Kainuu, January – June 2014

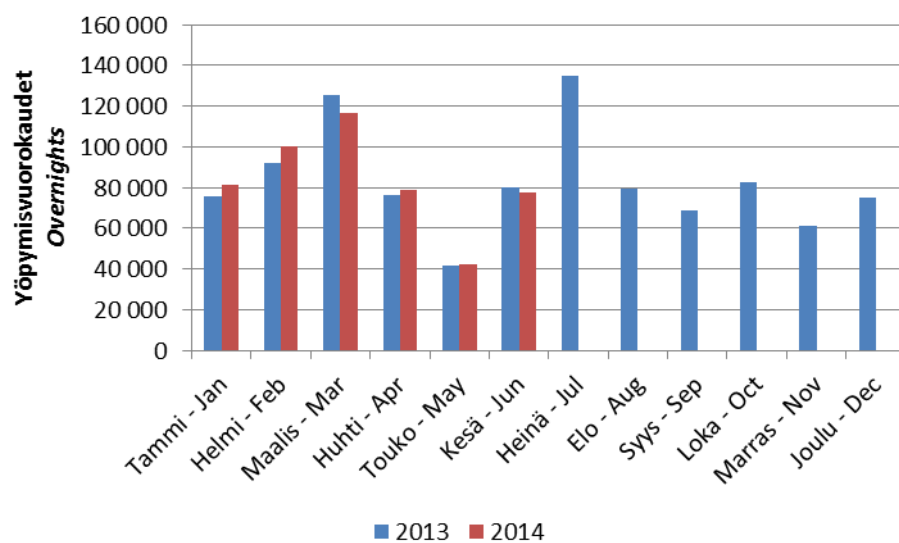

Kainuun ulkomaisten rekisteröityjen yöpymisten määrä tammi-kesäkuussa 2014³³
Number of foreign registered overnights in Kainuu, January – June 2014

³³ Luvut ovat ennakkotietoja. *Preliminary data*. Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.

Kainuun rekisteröityjen yöpymisten kokonaismäärä tammi-kesäkuussa 2014³⁴
Total number of registered overnights in Kainuu, January – June 2014

³⁴ Luvut ovat ennakkotietoja. *Preliminary data*. Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkajulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 9.9.2014]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>.